

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI- KERTOMUS VUODELTA 2022

Tarkastuslautakunta 29.5.2023

Valtuusto 15.6.2023

ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastuslautakunta.....	2
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	2
1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat.....	2
1.2. Arvioinnin toteuttaminen.....	3
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	5
3. Arvio asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta.....	5
4. Investoinnit.....	7
4.1. Strategiset tavoitteet.....	7
5. Kaupunginhallitus ja tavoitteet.....	8
5.1. Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta.....	8
5.2. Konserni.....	9
6. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio.....	9
7. Hyvinvointipalvelut.....	10
8. Tekniset palvelut.....	10
9. Kasvatus- ja koulutuspalvelut.....	11
10. Henkilöstö.....	13
11. Yhteenveto.....	13
12. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen.....	14

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan keskeisimpänä tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi. Halutessaan tarkastuslautakunta voi tehdä lisäksi itsenäisiä tarkastuksia valitsemissaan kohteissa.

Säännökset, jotka ohjaavat tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

- Kuntalain mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisimmistä tavoitteista
- Kuntalain mukaan kunnanhallitus antaa selvityksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta arvioi ovatko kunnanvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, myös strategisten tavoitteiden osalta toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Uuden kuntalain mukaan tarkastuslautakunta voi ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen ja tuloksellisuuteen.
- Edelleen kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan on myös arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä alijäämän kattamiseen.
- Uutena tehtävänä Kuntalain 84 §:ään on tullut valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 12.12.2022 § 88 ja saattoi ne tiedoksi valtuustolle 23.2.2023 § 14.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Voimassa olevan johtosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaksi muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja.

Esko Kangas ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Kaukolämpö Oy:n tavoitteiden saavuttamista. Matti Peltola ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Nivalan Teollisuuskylä Oy:n ja opetuslautakunnan tavoitteiden saavuttamista. Juha Koski ei osallistunut esteellisenä arvioimaan Kiinteistöosakeyhtiö Kestin tavoitteiden saavuttamista.

ARVIOINTIKERTOMUS

Valtuuston 12.8.2021 § 7 valitsema tarkastuslautakunta valtuustokaudelle 2021–2025.

Jäsen

Esko Kangas, pj.
Juha Koski vpj.
Matti Peltola
Tiia Malinen 1)
Aulikki Puumala

Varajäsen

Juha Maijala
Niina Kopola
Laura Ojamaa
Pertti Karppinen
Tapio Paavola

1) Marjut Holapan tilalle valtuusto valitsi varsinaiseksi jäseneksi Tiia Malisen ja varajäseneksi Pertti Karppisen.

Nivalan kaupungin valtuusto on valinnut kokouksessaan 30.11.2017 hallinnon ja talouden tarkastuksen suorittamiseen tilikausille 2022–2025 BDO Auditor Oy:n. Kaupunginvaltuuston valitsemana tilintarkastajana toimii KHT, JHT Piia-Tuulia Rauhala sekä avustavana tarkastajana Asko Vanhatupa ja Maritta Hintsala. Tilintarkastaja on osallistunut useisiin tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä on toiminut Marjut Holappa 27.1.2022 eroilmoitukseen saakka ja 28.1.2022 lähtien Matti Peltola ja teknisenä sihteerinä palvelusihteerinä Anja Koski.

1.2. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta on laatinut syksyllä 2022 arviointisuunnitelman toimikaudelleen.

Nivalan kaupungin tarkastuslautakunta on arvioinut tavoitteita tilikaudella 2022 seuraavasti

12.9.2022, Nivalan kaupungintalo

Tarkastuslautakunta laati arviointisuunnitelman työohjelman vuodelle 2022.

10.10.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tilintarkastajan työohjelman esittely, talousjohtaja Ulla Alin; talouskatsaus, tekninen johtaja Ville Repo; teknisen toimen ajankohtaiskatsaus

7.11.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

PPKY Kallio yhtymäjohtaja Urho Möllerin katsaus, kaupungin vuoden 2023 talousarvion esittely, talousjohtaja Ulla Alin

12.12.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu; kaupunginjohtajan katsaus sekä vastineet vuoden 2021 arviointikertomukseen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Eija-Riitta Niinikoski; sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä kaupunkistrategia, sidonnaisuusilmoitusten käsittely tarkastuslautakunnassa

ARVIOINTIKERTOMUS

23.1.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

Opetuslautakunnan puheenjohtaja Alekski Päckilä; opetuslautakunnan katsaus, hyvinvointijohtaja Timo Alatalo; hyvinvoinnin ajankohtaiskatsaus

27.2.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu; konserniyhtiöiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, konserniyhtiöiden ajankohtaiskatsaukset; Nivalan Kaukolämpö Oy, Nivalan Vesihuolto Oy ja Kuitu Oy, Nivalan Teollisuuskylä Oy, tilintarkastajan väliraportti

13.3.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

Konserniyhtiöiden ajankohtaiskatsaukset; Nivalan Vuokratodit Oy ja Koy Kesti, Nivalan Liikuntakeskus Oy, Työpajasäätiö sr.

17.4.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

Talusojohtaja Ulla Alin; tilinpäätöksen 2022 esittely, arviointikertomuksen valmistelun käynnistäminen.

8.5.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Arviointikertomuksen laadinta jatkuu.

10.5.2022, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

22.5.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

Tarkastuslautakunta jatkoi arviointikertomuksen laatimista.

6.6.2023, Nivalan kaupungintalo/Teams

Arviointikertomuksen hyväksyminen ja tilintarkastuskertomus. Lautakunnan esitys valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Tarkastuslautakunta perustaa vuoden 2022 arviointikertomuksensa edellä mainituissa kuulemistilaisuuksissa ja katselmuksissa tehtyihin havaintoihin, kaupungin toimintakertomukseen ja valtuuston, hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoihin ja muuhun viranhaltijoiden ja työntekijöiden tarkastuslautakunnalle toimittamaan materiaaliin, kuntalaisilta saatuun palauteeseen sekä henkilöstökyselyn tuloksiin.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2022 olivat tekninen toimi, sivistystoimi, hyvinvointipalvelut ja investoinnit. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös kaupungin ja konserniin kuuluvien yhteisöjen riskienhallintaan. Tarkastuslautakunta ottaa kantaa myös toimintojen tarkoituksenmukaisuuteen.

ARVIOINTIKERTOMUS

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuotta 2021 koskeva arviointikertomus on tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti merkitty tiedoksi kaupunginvaltuustossa 9.6.2022 § 47. Kaupunginhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja saattanut ne 3.11.2022 § 391 valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto on hyväksynyt esitetyt vastineet ja kaupunginhallituksen omat selvitykset vuoden 2021 arviointikertomuksen havaintoihin ja toimenpiteisiin kaupunginvaltuustossa 10.11.2022 § 91.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt saamansa selvitykset 23.1.2023 § 10 ja toteaa, että vuoden 2021 arviointikertomuksessa esitettyjä asioita on käsitelty organisaatiossa riittävästi.

3. Arvio asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

	TA 2022	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2022	TP-TA
Toimintatuotot	10 223 323,00	397 132,00	10 620 455,00	11 246 608,26	626 153,26
Valmistus omaan käyttöön	103 000,00	0,00	103 000,00	109 321,15	6 321,15
Toimintakulut	-87 886 986,00	-2 077 703,65	-89 964 689,65	-88 619 198,88	1 345 490,77
Toimintakate	-77 560 663,00	-1 680 571,65	-79 241 234,65	-77 263 269,47	1 977 965,18

Talousarviolisäyksen 1 680 571,65 € jälkeen toimintakatetavoitteeksi asetettiin 79 241 234,65 €. Tavoite alittui 1 977 965,18 €. Toimintatuottoja saatiin 797 489 € enemmän kuin talousarvioissa oli asetettu tavoitteeksi. Toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden. Merkittävimmät alitukset olivat palveluiden ostoissa 1 114 141,17 € (ulkoiset) ja henkilöstökuluissa 336 274,85 €.

	TA 2022	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2022	TA - TP
Verotulot	35 133 000,00	0,00	35 133 000,00	36 326 773,24	1 193 773,24
Valtionosuudet	43 678 783,00	0,00	43 678 783,00	43 940 075,00	261 292,00
Yhteensä	78 811 783,00	0,00	78 811 783,00	80 266 848,24	-1 455 065,24

Talousarviossa verotuloihin ja valtionosuuksiin ei tehty muutoksia. Tilinpäätöksessä toteuma oli 1.455.065,24 € enemmän.

Tilikaudella 2022 kunnan tuloveroa kertyi 31 490 371,94 €, joka oli 354 371,94 € enemmän kuin talousarviossa. Kiinteistöveroja kertyi 2 529 453,29 €. Talousarvioon verrattuna 62 453,29 € enemmän. Yhteisöverojen tuotto 2 306 948,01 € oli 776 948,01 € enemmän kuin talousarvioissa.

Tilikauden alijäämä poistojen jälkeen oli 713.036,57 €. Tilinpäätössiirtojen (2038 €) jälkeen tappio oli 710.998,57 €.

Vuosikate tilikaudella oli 2.029.538,07 €, poistot 2.742.574,64 € ja lainan lyhennykset 4.477.374 €.

Vuosikate mittaa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että se on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita, että tilikaudella 2022 vuosikate ei riittänyt suunnitelman mukaisten poistojen ja lainan lyhennysten kattamiseen.

KAUPUNGIN LAINAKANTA	2018	2019	2020	2021	2022
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	28 173	31 221	41 650	42 502	47 799
Lyhytaikaiset lainat muilta	25 000	26 000	23 000	16 000	16 000
Yhteensä	53 173	57 221	64 650	58 502	63 799
asukasmäärä	10 818	10 732	10 639	10 500	10 391
laina/asukas	4 955	5 378	6 157	5 572	6 140
laina/asukas Manner-Suomen kunnat	2 933	3 048	3 352	3 458	3 363

Tilin päätöksessä 2022 lainakanta on 63,7 M€. Asukasta kohti velkaa on 6 140 €. Lainoista 16 M€ on lyhytaikaista kuntatodistuslainaa, jota nostetaan 1–6 kk jaksoissa. Koko lainasalkusta lyhyisiin korkoihin on sidottu 25 %. Pitkäaikaista lainoista pitkäaikaisiin korkositoumuksiin sidottua lainaa on 75 %.

Kuntatodistuslainojen korot nousivat tilikauden aikana ja päättyivät nollan yläpuolelle, jolloin ei saatu enää miinuskorkoja/tuottoja aikaisempien vuosien tapaan. Ulkopuolisten lainojen korkoja maksettiin 229.223,28 € (2021: 70.788,19 €) Arvopapereiden myyntivoittoja kirjattiin 398.260,42 € (2021: 1.117.046,73 €) ja tappioita 452.854,73 € (2021: 34.714,90 €). Arvopapereiden arvonalentumisia kirjattiin 1.052,190,03 € (2021: 17.863,18 €).

Tilikaudella 2022 kaupungin nettovelkamäärä lisääntyi 5,3 M€. Uutta talousarviolainaa nostettiin 9,5 M€ ja lyhennyksiä maksettiin 4,2 M€. Viisivuotistarkastelussa (2017–2021) lainamäärä kasvoi 10,6 M€ (vuosien 2016–2021 aikana lainamäärä kasvoi 8,5 M€). Lainamäärä per asukas kasvoi vuodesta 2018 (4 955 €/as) vuoteen 2022 (6 140 €/as) 1.185 €. Asukasmäärän muutos samana aikana oli - 427 asukasta. Vuonna 2022 Manner-Suomen lainamäärä per asukas oli 3363 €.

4. Investoinnit

Talousarviossa investointeihin oli varattu 8.938.519 € ja myyntituloja oli arvioitu kertyvän 200 000 € maanmyynnistä, josta toteutui 138.733,56 €. Maata ostettiin 4,02 hehtaaria.

Monitoimihallin toteutukseen on budjetoitu määräraha 3,1 M€. Hallihankkeen toteutus jatkuu vuonna 2023. Vuodelle 2022 pääomasijoituksiin varattu määräraha ylittyi 124,7 tuhannella eurolla, kun ruoka- ja puhdistuspalvelut Köökki Oy yhtiöitettiin tilikaudella. Pääomasijoitukselle ei varattu määrärahaa talousarviossa 2022 ja sen lopullinen määrä varmistui vasta tilinpäätösvaiheessa.

Aineettomaan käyttöomaisuuteen varattu määräraha 500 000 € Koy Kestin tukiasumisen ratkaisuihin päädyttiin käyttämään kaupunginvaltuuston päätöksellä Koy Nivalan Vuokra- kotien pääomitus. Kaupunginvaltuusto vahvisti tarkoitukseen myös 900 000 € suuruisen lisätalousarvion. Kokonaisuudessaan kaupungin lisäsjointus yhtiöön oli 1,4 M€. Sijoitus toteutettiin vapaan oman pääoman ehtoisena rahoituksena.

Tilikauden 2022 suurin rakennushanke oli Haikaran koulun saneeraus. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 6 M€, josta 150 000 € suunnittelukustannus oli vuoden 2021 talousarviossa ja 2 M€ määräraha vuodelle 2022. Hanke jatkuu vuonna 2023.

Kunnallistekniikan suurimpia yksittäisiä hankkeita olivat Kalliontien siirto ja Vierikankaantie. Yhteensä hankkeita toteutettiin 1,3 miljoonalla eurolla.

Tarkastuslautakunta

suosittelee kiinnittämään huomioita tuleviin rakennusinvestointeihin, jotta ne olisivat muunneltavissa erilaiseen palvelutuotantoon sopiviksi.

4.1. Strategiset tavoitteet

Nivalan kaupunki on linjannut, että kaupunkikonsernin strategia päivitetään vuosittain seuraavan vuoden talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun pohjaksi. Tavoitteeksi on määritetty, että päivitetty strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa toukokuussa.

Nivalan kaupungin päivitetty strategia on hyväksytty valtuustossa 19.5.2022 vuosille 2022–2025. Uuden kaupunkistrategian tavoitteena on kaupungin väkiluvun kasvattaminen.

Strategia sisältää viisi kärkihanketta

- ❖ asuntoja kaikenikäisille
- ❖ pitoa ja vetoa Nivalaan
- ❖ työtä ja yrittäjyyttä Nivalassa
- ❖ kestävän kehityksen Nivala
- ❖ Nivala näkyy ja kuuluu

Mittavaan investointiohjelmaan sisältyy lähikoulujen ja varhaiskasvatuksen tilojen kehittämistä, kaupunkiympäristön toimivuuden ja viihtyisyyden parantamista ja liikenneturvallisuutta parantavia hankkeita.

Kaupunki kehittää organisaatiotaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimaa osaamista. Välineenä hyödynnetään mm. Lean-menetelmää. Viestinnän ja näkyvyyden kehittäminen on nostettu uudessa strategiassa konsernitason kärkihankkeeksi.

Tiedolla johtamisen edistämiseksi on Nivalassa otettu kaupunginvaltuuston päätöksellä käyttöön ennakkovaikutusten arviointimenetelmä EVA. Digistrategiassa asetetaan pidemmän aikavälin tavoitteet tiedonhallinnan kehittämiseksi koko organisaatiossa.

5. Kaupunginhallitus ja tavoitteet

5.1. Kaupungin sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 24.9.2020.

Johtoryhmän jäsenten tehtäväkuvaan on määritetty vastuut toimialansa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta. Toimialajohtajat vastaavat oman toimialansa talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta.

Toimialajohtaja myös vastaa toimialansa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan. Edellä mainitut asiat dokumentoidaan Targetor Pro -alustalle.

Vastaavasti talousjohtaja vastaa kaupungin talousarvon ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta. Hän myös vastaa kaupungin sekä kaupunkikonsernin riskienhallinnan suunnittelusta ja ohjeistamisen valmistelusta kaupunginhallitukselle.

Konserniohjeen mukaisesti sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulle.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista kaupunginhallitukselle sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Sisäinen valvonta tarkoittaa myös sitä, että lautakunta arvioi osaltaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tämä on luonnollista mm. osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä.

Puitteet ja menettelytavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiselle ovat Nivalan kaupunkikonsernissa toimivat. Merkittäviä puutteita prosessissa ei ole havaittu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta raportointia sujuvoitetaan.

5.2. Konserni

Hallintosäännössä (19 §) on määritetty konsernijohtoon tehtävät. Konsernijohto vastaa mm. omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle. Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2018 (§ 175) määrittänyt konsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Lisäksi kaupunginhallitus nimeää konsernijohtoon kuuluvaksi talousjohtajan. Kaupunginhallitus on täydentänyt 18.12.2018 § 198 päätöstään siten, että kaupunginvaltuustoa konsernijohtossa edustaa valtuuston puheenjohtajisto.

Nivalan kaupunki ohjaa ja valvoo tytä- ja osakkuusyhteisöjensä toimintaa valitsemalla niiden toimielimiin edustajansa. Kaupunginhallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajia ja antaa siten edustajilleen ohjeistukset kaupungin kannasta kulloinkin käsiteltävänä olevaan asiaan ja myös näin toteuttanut konsernivalvontaa. Konserniohjeistuksen mukaisissa asioissa tytäryhtiöt pyytävät omistajaohjausta konsernijohtolta.

Konsernin johtoryhmä (kaupunginjohtaja, toimitusjohtajat, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen 1. puheenjohtajat sekä talousjohtaja) kokoontuivat vuoden 2022 aikana säännöllisesti. Kokouksissa käsiteltiin tytäryhtiöiden ajankohtaiset tilannekatsaukset ja konsernitason ajankohtaiset prosessit. Kuluneella tilikaudella käsiteltiin, mm. kaupunginhallituksen kehittämishankkeita, työterveyshuollon järjestämistä, energia-asioita, strategia kärkihankkeiden jalkautusta yhtiöiden toimintaan sekä kaupungin takaus- ja antolainauspolitiikkaa.

6. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toimialaan kuuluvat valtion kunnille lailla säätämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä ympäristöterveydenhuolto. Palveluntuotanto tapahtuu sopimusohjauksella, jossa omistajaohjausta toteuttaa sopimustyöryhmä. Sopimustyöryhmän työllä oli tarkoitus varmistaa omistajakuntien tahdon välittyminen asioiden valmisteluvaiheessa. Yhtymähallitus nimeää sopimustyöryhmän toimikaudekseen. Työryhmän jäseniksi oli nimetty kuntajohtajia ja kuntayhtymän johtavia viranhaltijoita.

PPKY Kallion tulosalueita olivat perhe- ja sosiaalipalvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vastaanottopalvelut, erikoissairaanhoidon ja kuntoutus, aikuisten psykososiaaliset palvelut, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto ja ympäristöterveydenhuolto.

PPKY Kalliolta ostettujen sosiaali- ja terveystalouden lopullisiksi kuluiksi muodostui 43,8 M€ (78,7 % palveluostoista). Oma toiminta oli 30,9 M€ ja osuus erikoissairaanhoidon ostoista 12,9 M€.

Uusi hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminta lakkaa ja palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle.

7. Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelujen tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantaminen sekä kaupungin näkyvyyden ja vetovoimaisuuden kehittäminen. Hyvinvointipalveluja tuotetaan tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, kaupunkikonsernin muiden toimijoiden sekä eri järjestöjen, yhdistysten, yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Hyvinvointipalveluilla ennaltaehkäistään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia.

Toimiala valmistele ja käynnistää erilaisia oman toimialaansa liittyviä kehittämishankkeita. Hyvinvoinnin toimiala varmistaa, että sen kaikissa palveluissa on toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit. Jatkossa toimintaan tulee vaikuttamaan olennaisesti tulevien hyvinvointialuiden perustaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee korostumaan entistä enemmän kuntien tehtävissä. Toimiala on aktiivisesti mukana alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa.

Hyvinvointipalveluissa oli käynnistyneitä tai meneillään olevia hankkeita yhteensä 11 tilikaudella 2022. Hankerahoitusten yhteissumma oli 2.270.406 €. Nivala oli osatoteuttajana osassa hankkeissa ja osa hankkeista jakautuu useammalle vuodelle.

Hyvinvointipalvelut ovat mukana monissa kuntalaisten hyvinvointia lisäävissä hankkeissa. Yhteistyötä tehdään monien eri tahojen kanssa ja huomiota kannattaa kiinnittää toimijoiden keskinäisten sopimusten sisältöön sekä sisällön tuotannon toteutumisen valvontaan. Yhtenä tätäkin osa-aluetta palvelevana toimena on toimialan työntekijöiden kanssa käytävä tehtäväkuvausten päivittäminen, joka tilinpäätöksen mukaan saatetaan loppuun vuoden 2023 alkupuolella."

Tarkastuslautakunta

kiinnittää huomioita kotona-asuvien ikääntyneiden palveluiden saavutettavuuteen ja palveluista tiedottamiseen.

8. Tekniset palvelut

Tekninen toimi järjestää lakien ja asetusten puitteissa julkiset tekniset- ja viranomaispalvelut. Tekniset palvelut yllä pitää kaupungin ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan edellyttämiä tukipalveluita määrärahojen puitteissa. Tekninen toimiala koostuu tehtäväalueista, joita ovat viranomaispalvelut, tekniset palvelut, tilapalvelu sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut.

Haasteena toimintaympäristössä on mahdolliset palvelurakenteen muutoksen vaikutukset tulevien vuosien aikana. Ellei palvelurakenteessa tapahdu suurempia muutoksi niin jatkossa painopiste on korjausvelan hallinnassa olemassa olevien tilojen saneerauksilla tai uusinvestoinneilla.

Edelleen pyritään viemään aktiivisesti eteenpäin ELY-keskuksen tiealueisiin liittyviä hankkeita, jotka ovat tärkeitä Nivalan kaupungin kehityksen kannalta. Liikuntapuiston ja Liikuntakeskuksen alueen jatkokehittäminen mahdollistetaan varautumalla alueesta laaditun yleissuunnitelman ja kaupunkistrategian mukaisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Rakennuslupia haettiin vuonna 2022 76 kpl (2021 99 kpl).

Tarkastuslautakunta

Lautakunta kiinnittää huomiota teknisen toimen henkilöstön vaihtuvuuteen niin, että vaihtuvuus ei vaaranna lakisääteisten palvelujen tuottamista.

9. Kasvatus- ja koulutuspalvelut

Esiopetukseen ja hoidon piiriin tulevien lasten ikäluokat pienentyvät, kun syntyvyys pienee.

Syntymävuosi	kpl	Syntymävuosi	kpl
2009	181	2016	125
2010	188	2017	130
2011	178	2018	129
2012	183	2019	115
2013	174	2020	103
2014	157	2021	94
2015	153	2022	105
Yhteensä	1214	Yhteensä	801

Louhesta otetun tilaston mukaan Nivalassa syntyneet lapset vuosina 2009–2022.

Varhaiskasvatus

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018 (540/2018 ja asetus 753/2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksessa on huomioitava lapsen etu ja lakiin on kirjattu velvollisuus kiusaamisen ehkäisyyn.

Nivalan kaupungin varhaiskasvatusmaksut poistuivat vuonna 2022.

VARHAISKASVATUS (syntymävuosi)	2016	2019	2020	2021	2022
esikoululaiset	130	112	110	130	132

Tarkastuslautakunta

vuoden 2022 alusta Nivalassa on otettu käyttöön maksuton varhaiskasvatus. Tarkastuslautakunnan mielestä tilinpäätöskirjassa voisi tuoda esille päivähoitopaikkakohtaiset lapsimäärät.

ARVIOINTIKERTOMUS

Perusopetus

Lapsella on oikeus saada perusopetuslain ja voimassa olevan opetussuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvät tukipalvelut (koulukuljetus, maksuton kouluruoka ja oppilashuollon palvelut) jokaisena koulupäivänä. Nivalassa ylläpidetään 12 peruskoulua. Tuntijaon mukaan perusopetuksessa on 228 vuosiviikkotuntia (VN asetus 222 h). 1.8.2019 lukien uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosiluokilla.

PERUSOPETUS oppilasmäärä	2018	2019	2020	2021	2022
Esiopetus (koulu + varhaiskasvatus)	177	176	159	185	167
Alakoulu	1056	1065	1074	1055	1033
Yläkoulu	512	521	516	512	525
	1745	1762	1749	1752	1725

(lähde vos 20.9.2022)

Lukio

Uusi Lukiolaki (714/2018) ja siihen liittyvien lakien muutokset tulivat voimaan 1.8.2019. Opetussuunnitelmauudistus lisää opiskelijoiden opintojen ohjausta samoin koulun on tarjottava erityistä tukea sitä tarvitseville. Vastaamme JEDU Nivalan yksikön kaksoistutkintoa suorittavien oppilaiden lukio-opinnoista ja ylioppilaskirjoituksista. Oppivelvollisuuden laajentaminen astui voimaan, jolloin syksyllä 2021 aloittavat ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opinnot ovat maksuttomat.

Nivalan hallinnoimassa ESR hankkeessa kehitettiin uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti alueen lukioiden elinkeinoelämää- ja korkeakouluyhteistyötä. Eleven+ lukioverkon yhteisessä hankkeessa selvitetään alueen etälukiotoimintaa.

LUKIO	2018	2019	2020	2021	2022
oppilasmäärä	180	183	179	184	177

(lähde vos 20.9.2022)

Tarkastuslautakunta

Ikäluokat pienenevät ja rahoitus niiden mukana. Sivistystoimen tulee huomioida muutos ja ryhtyä toimenpiteisiin toiminnallisesti ja taloudellisesti laadukkaiden palveluiden järjestämiseen.

10. Henkilöstö

Nivalan kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 665 henkilöä (naisia 528, miehiä 137) joista 491 henkilöä (73,83 %) oli vakinaisessa työsuhteessa (naisia 385, miehiä 106), määräaikaisessa työsuhteessa 20,6 % ja työllistettyjä 0,16 % (1).

Nivalan kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2022 lopulla 45,54 vuotta (2021: 46,26 vuotta) Vakinaisten keski-ikä oli 48,84 vuotta (2021: 48,7 v) ja määräaikaisten 39,46 vuotta (2021: 38,17 vuotta). Määräaikaisten keski-ikä laskee koko henkilöstön keski-ikää.

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin, että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen on osa osaamisen johtamisen ja varmistamisen kokonaisuutta, johon kuuluvat myös osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Henkilöstölle on laadittu koulutussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain. Vuonna 2021 koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli 401 päivää (2020: 804).

Vuonna 2022 kaupungin henkilöstölle kertyi omista sairauspoissaolopäivistä sairauksien vuoksi 10 315 kalenteripäivää (2021:10 353).

Vuoden 2022 aikana keskimäärin jokainen viranhaltija/työntekijä oli 15,51 kalenteripäivää sairauslomalla sairauksien vuoksi.

Tarkastuslautakunta

mielestä kaupungin toiminta on vireää ja tulevaisuuteen suuntaavaa. Toiminnassa näkyy, että kasvatamme tulevaisuutta.

11. Yhteenveto

Tarkastuslautakunnan mielestä kaupunginhallituksen esittämä toimintakertomus vuodelta 2022 kuvaa kaupungin toiminnallista ja taloudellista tilaa ja valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat keskeisiltä osin toteutuneet.

Tilintarkastuskertomuksen mukaan kaupungin hallinto on toiminut laillisesti ja kirjanpito on hoidettu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin annetaan selvitykset tarkastuslautakunnalle syyskuun loppuun mennessä ja valtuustolle lokakuun loppuun mennessä.

12. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

Lautakunta yhtyy tilintarkastajan lausuntoon tilinpäätöksen hyväksymisestä sekä tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Nivalassa 6.6.2023

Nivalan kaupungin tarkastuslautakunta

Esko Kangas
puheenjohtaja

Matti Peltola
pöytäkirjan pitäjä, jäsen

Juha Koski
varapuheenjohtaja

Aulikki Puumala
jäsen

Pertti Karppinen
varajäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 15 pages before this page

Dokumentet inneholder 15 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 15 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 15 sider før denne side

Detta dokument inneholder 15 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende